

CURIERUL CRISTIAN

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ-GHERLA, CU UN ANEX ADRESA OFICIAL

Abonamentul pe un an 200 Lei. — Apare de 2 ori pe lună. — Inserțiuni se acceptă în condiții invariable

PARTEA OFICIALĂ

Pastorală de Nașterea Domnului 1937.

IULIU

din îndurarea lui Dumnezeu și grația Sfântului Scaun Apostolic al Romei

Episcop român unit de Cluj—Gherla,

Veneratului Cler și iubitului popor dreptcredincios.

Dar și Binecuvântare dela Dumnezeu Tatăl și Mântuitorul Nostru Isus Hristos!

Venerați Frați și Preaiubiți Fii!

Hristos se naște măriți=L!

Taina sfântă și necuprinsă a nașterii după trup a Mântuitorului lumii, ne chiamă la cucernică închinare în fața ieslei din Viflaim, unde bine a voit a se așeza pentru noi și pentru a noastră mântuire, Fiul lui Dumnezeu, făcut om. Căci prunc s'a născut nouă și fiu s'a dat nouă, vom spune cu prorocul Isaia, și genunchii îi vom pleca, în fața Celui ce a plecat cerurile și pe pământ s'a pogorît și cu oamenii a petrecut. Taină streină și preamărită, de minte omenească necuprinsă și de minte îngerească neapropiată.

Pentru aceea și azi și totdeauna, cu suflet cucernic, plecând genunchii sufletului nostru, rostim: Cred Doamne și mărturisesc, că Tu ești cu adevărat Fiul lui Dumnezeu celui viu, care ai venit în lume să mântuești pe cei păcătoși, dintre cari, cel dintâiu sunt eu. Căci neștrămutat adevăr este cuvântul Apostolului neamurilor, Pavel, că: „adeverit cuvânt și de toată primirea vrednic

este, că Isus Hristos a venit în lume să mântuiască pe cei păcătoși, dintre cari, cel dintâiu sunt eu“.

Pentru noi și pentru a noastră mântuire, pentru mine și pentru a mea mântuire, să spună fiecare dintre noi, și plecând genunchii, să-i aducă Celui născut în peșteră și așezat în iesle, închinare de preamărire Impăratului păcii și Mântuitorului sufletelor noastre. *Hristos se naște măriți=L.* Caldă și sfântă să se desprindă, de pe buzele noastre, fericite, cântarea îngerească: „Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu. Mărire Impăratului păcii.

Ca Impărat al păcii întră Domnul în lume. Pentru pacea și împăcarea lumii a trimis Dumnezeu, la plinirea vremii, pe Unul născut Fiul al Său în lume. Deasupra leagănului Său sărăcăcios, din ieslea peșterii, ceata mare a puterilor cerești cântă cântec de leagăn dumnezeesc: „Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu și, pe pământ pace între oamenii de bunăvoință“. Cu

bune". „Cât sunt de frumoși pașii celor ce vestesc pacea, a celor ce vestesc cele bune". Aceste cuvinte profetice s'au plinit, desăvârșit, în pașii, dumnezeu-acest cântec intră în lume și acest cântec îi însoțește pașii cei frumoși, cum îi cheamă profetul, a Celui ce vestește pacea, a celor ce vestesc cele zeești de frumoși, ai Impăratului păcii, Care, dela leagănul ieslei din peștera Viflaimului, și până pe patul înfricoșat de moarte, de pe sfântul lemn al Crucii, a vestit cele bune.

Pacea, însetată de patruzeci de veacuri, de neamul omenesc întreg. Pacea pierdută prin călcarea de poruncă și neascultare, prin răsvrătire împotriva voinței lui Dumnezeu, coboară în lume prin ascultarea Fiului lui Dumnezeu și prin plinirea voinței Lui sfinte. Cu această ascultare intră Evanghelia păcii în lume.

Hristos este pacea noastră, cum atât de frumos spune, sfântul Apostol Pavel. El a venit să facă toate una, să dărâme zidul despărțitor dintre oameni și să-i înfrățiască pe toți. Să cheme la pace și pe cei de aproape și pe cei departe, să apropie sufletele într-o aceeași dumnezeiască chemare, a Părintelui ceresc, pe care ni-L-a descoperit de Tată. Tatăl nostru care este în ceruri.

Așa ne-a deschis Domnul calea împărătească a cuvântului adevărului și s'a făcut nouă Calea vieții, prin adevărul pe care ni-L-a descoperit. „Eu sunt calea, adevărul și viața. Cine-mi urmează mie nu umblă întru întunec, ci are lumina vieții". Din ieslea Viflaimului, în care bine a voit a se așeza, plinind voia Tatălui, ne cheamă la viață prin plinirea voinței lui Dumnezeu. Ascultare, supunere.

Plinirea poruncii lui Dumnezeu despre care Domnul spune că este viața veșnică.

„Eu am venit ca viață să aibă și din prisosință, să aibă". Viață, plinirea poruncii lui Dumnezeu. Aceasta-i bunăvoirea între oameni. Aceasta-i mărirea lui Dumnezeu, plinirea po-

runcilor Lui, care pogoară în suflet pacea dumnezească. Pacea în sufletul fiecăruia dintre noi, pacea în sufletul familiilor, pacea în sufletul neamului.

Temelia păcii este viața așezată în poruncile lui Dumnezeu. Nu altele decât cele cunoscute din pruncie. Despre acestea a grăit Domnul când a spus, dacă vrei să intri în viață, ține poruncile. Pentru că, ele sunt așezate lumină pentru pașii cărării noastre, a fiilor lui Dumnezeu, a fiilor împărăției Lui. Ele spun. păzește-te de rău și fă binele. Iar aceasta-i dreptate și pace. Aceasta-i dreptatea către Dumnezeu și mărirea Lui, în dragostea arătată fratelui nostru întru Hristos. Bunăvoire și din bunăvoire, pacea.

Spre aceasta ne cheamă, din ieslea Viflaimului, dulce și dumnezeeste, pruncul care s'a născut nouă și Fiul care s'a dat nouă.

Pe această cărare ne cheamă cântarea cerească a ingerilor, la vestirea bucuriei mari, care va fi pentru tot norodul, că astăzi s'a născut nouă Mântuitor Isus Domnul: „Mărire întru cele de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni de bunăvoire".

Bunăvoire, Venerați Frați și Preaiubiți fiii, Bunăvoirea, izvorul păcii. Bunăvoirea nu este alta decât dragostea de frate. Dragostea de aproapele. Dragostea lui Dumnezeu pe Care nu-L vedem și pe care suntem chemați să-L iubim, iubind pe fratele nostru pe care-l vedem. În acest frate, pe care-l vedem, trăiește Hristos Domnul. Cu cât mai sărac, mai părăsit, mai asuprit, mai batjocorit, cu atât mai aproape de sufletul dumnezeescului Mântuitor, chemându-l frate mai mic al Său și identificându-se deplin cu suferința lui. Când ați făcut unuia dintre acești mai mici, frați ai mei, mie mi-ați făcut. Bunăvoire, pentru a avea pace întru Hristos. Dragostea de frate față de aproapele, înfrățit nouă, tuturor, prin Hristos. Acesta-i sufletul Fiului lui Dumnezeu, născut în peșteră

și așezat în iesle. Aceasta-i evanghelia Lui, pe care a venit s'o vestească în lume: „Bine a vesti săracilor m'a trimis pe mine“. Pe această cale împărătească ne cheamă pe toți. Bunăvoire între oameni. Bunăvoire pentru toți. Și tuturor acestora: pace. Pe pământ, pace.

Pace. Câtă lipsă de pace pe pământ. Câtă durere, câtă suferință. Cât plâns și tânguire între fiii oamenilor. Departe s'au îndreptat cărările lor de căile Domnului. Departe rătăcesc pașii lor pe cărările întunecului. Departe sufletele de sufletul Părintelui, care la plinirea vremii, ne-a grăit nouă prin însuși Fiul său, trimis în lume.

„Nu voiți să veniți la mine, pentru că viața să aveți“, spune Domnul. Au crezut că vor avea pace, în afară de Domnul, și vor stăpâni fără de El, și s'au înșelat amarnic. Tot zic: pace, pace, și nu este pace celor fărădelege, zice profetul. Nu este, pentru nici un suflet. Nu este nici în familie, nici în societate, nici în sufletul neamului, nici între neamuri, dacă împăratul păcii este scos afară, din suflete. Pașii noștri, a tuturor, celor însetați de pace, trebuie să se îndrepte pe calea vieții, luminată de lumina Celui ce s'a chemat pe sine „Lumina lumii, pe care, dacă o urmează cineva, nu umblă întru întunec, și are lumina vieții“.

Trebuie să ne întoarcem spre Hristos. Să trăim în lumina poruncilor Lui, plinind voia Domnului, să întemeiem viața noastră pe temelia nesdruncinată a credinței în Dumnezeu. Să luăm jugul Domnului și să fim blânzi și smeriți cu inima, și vom afla odihna sufletelor noastre: „Veniți la mine, toți cei întristați și împovărați și eu vă voi odihni pe voi. Luați asupra voastră jugul meu și Vă învățați, dela mine, că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihna sufletelor voastre. Căci jugul meu este blând și sarcina mea ușoară“.

Vom afla odihna sufletelor noastre.

Vom afla pacea Lui. Pacea Domnului, pe care, lumea nu o poate da. „Pacea mea v'o las vouă, pacea mea v'o dau vouă. Nu precum lumea dă, Eu vă dau vouă“. Această pace va domni în noi și între noi, dacă Hristos Domnul va trăi în sufletele noastre, în sufletul neamului întreg. Spun, mai mult: această pace va domni în lume, dacă sufletul Domnului Isus va domni în sufletul neamurilor. Altfel, vor tot zice: pace, pace și nu este pace celor fărădelege.

În marele prasnac al Nașterii împăratului păcii și al Mântuitorului sufletelor noastre, chemarea Domnului se îndreaptă, în primul rând, nouă, Venerați Frați, slujitori ai altarelor Domnului, cărora ni-s'a încredințat cuvântul împăcării. Noi, purtătorii și slujitorii cuvântului Evangheliei, a bunei vestiri a păcii, către cei de aproape și către cei de departe, adevă, către toți, trebuie să fim, totdeauna, și mai pre sus de toate, făcătorii de pace. Acesta-i rostul nostru în lume. Imbrăcați cu putere de sus, din sufletul Domnului, perpetuând lucrarea Sa dumnezeiască în lume, pașii noștri să rămână frumoși, vestind pacea, vestind cele bune. Pentru nimic în lume, acești pași nu vor putea să părăsească calea împărătească a luminii, care este iubirea lui Hristos, pe care avem s'o îmbiem tuturora, în toate împrejurările vieții, plinind, cu sfințenie, dumnezeiasca misiune încredințată nouă. Ai lui Hristos trimiși suntem, ai Lui să rămânem. Cu acest suflet să slujim pe Domnul nostru și cu acest suflet să slujim scump Neamul nostru, binecunoscând, că în nici un chip și pe nici o altă cale, nu putem să-l slujim, mai bine și mai rodnic.

Cu iubire și cu pace, zidiți împărăția lui Dumnezeu, și numai pe această cale, împărăția, scumpă sufletului nostru, din această lume. Dați, cu sufletul vostru întreg, ce este alui Dumnezeu, lui Dumnezeu, și voi ai lui Dumnezeu sunteți, cu acest suflet. Și dați neamului nostru scump, în frunte

cu Regele nostru iubit, acest suflet închinat Domnului, în slujba dragostei și a păcii Lui, pentru că nimic mai bun, nu-i puteți da.

Această slujbă curată, închinată Domnului nostru, va lucra bunăvoire între credincioșii iubiți, pe cari, asemenea, cu toată căldura sufletului meu, vă îndemn și astăzi, ca totdeauna, când eram în mijlocul vostru, cu suflet fericit, să ascultați chemarea pruncului Isus, care Vă îmbie odihnă și pace, sufletelor voastre credincioase. Luați asupra voastră jugul poruncilor Domnului, și vă învățați dela El, să fiți blânzi și smeriți cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre.

Nu voi încheia acest cuvânt al dragostei sufletului meu, pe care vi-l trimit tuturor, în praznicul luminat al Nașterii Domnului, fără a îndrepta glasul meu către pruncii voștri, cari sunt și scumpi pruncii mei, întru Domnul, pentru a le reaminti, iubirea, pe care Domnul Isus le-a purtat-o și le-o poartă, luându-i în brațele Sale și binecuvântându-i. Lor le întinde, din ieslea Viflaimului, mânuța Sa dumnezeiască, celor mai mici frați ai Săi. Faceți, iubiți credincioși, ca pruncii voștri, să știe să prindă acea mână,

pentru a-o avea ocrotitoare, pe întreagă cărarea vieții lor. Îi cheamă de acum la Sine: lăsați pruncii să vină la mine. Asculte pruncii, acest glas de chemare, să-L cunoască în toate zilele vieții lor. Oh! dulci colindători ai lui Hristos, rugați-L, voi, rugați-L ferbinte, cu suflete curate de îngeri, să fie de folos Nașterea lui Hristos, pentru scumpi părinții voștri, pentru satul vostru, pentru neamul nostru întreg, și pentru scumpa noastră țară, ca 'n dragoste și pace să trăim, ca frații, așa, cum ne-a chemat Domnul, întru acelaș Părinte ceresc.

Mai presus de toate, grijiți de pruncii voștri, să rămână buni, fără smin-teală, să crească în tinerețe curate, să se înoiască, prin ei, împărăția lui Dumnezeu și scump neamul nostru.

Spuneți-le cuvântul dragostei mele, cu binecuvântarea lui Isus.

„Încolo, Fraților, fiți desăvârșiți, vă spun cu sfântul Apostol Pavel, bucurați-vă, îmbărbătați-vă, una gândiți, pace aveți, și Dumnezeuul păcii și al dragostei va fi cu voi“. Cor. II, XII, 11, 12.

Cu suflet înorit, renăscut, să cântăm: „Mărire întru cele lui Dumnezeu și pe pământ pace între oameni de bunăvoire“.

„Darul Domnului nostru Isus Hristos cu voi“.

„Dragostea mea cu voi, cu toți, întru Hristos Isus. Amin“.

Cluj, la Nașterea Domnului, 1937.

Episcop Iuliu.

Aceasta pastorală se va ceti din partea Onorat Frăților Voastre, popoului credincios, în prima zi de Crăciun, iar în filii în ziua a doua. Unde sunt mai multe filii, se va ceti și a treia zi de sărbătoare.

Cluj, la 25 Decembrie 1937.

Hirotonire.

În ziua de 8 Decembrie a. c. a fost hirotonit întru lector, ipodiaton și diacon, iar în ziua de 5 Decembrie a. c. în Gherla, întru preot, clericul *Vasile Cengher*.

Cluj, la 6 Decembrie 1937.

Nr. 8314.

Numiri.

Mult Onoratul *Ioan Cheresteșiu*, paroh protopop onorar în Sântioana, vicariatul Gherlei, este numit în aceeași calitate la parohia nou înființată Urișor, protopopiatul Dejului.

Din șed. cons. 10 Decembrie 1937.

Nr. 7069.

Onoratul *Vasile Cengher*, preot nou hirotonit, este numit administrator local la parohia nou înființată Petriș, tractul Budacului.

Cluj, la 6 Decembrie 1937.

Nr. 8567.

Onoratul *Vasile Prăhase*, preot nou hirotonit a fost numit administrator parohial la parohia Lupșa, tractul Munților Apuseni.

Din șed. cons. 7 Octombrie 1937,

Nr. 6821.

Onoratul *Ilie Sasu*, preot nou hirotonit, este numit administrator local, la parohia Valea Ierii, protopopiatul Iara.

Din șed. cons. 16 Decembrie 1937.

Nr. 8859.

Onoratul *Valer Fodor*, administrator local în Filia de sus, protopopiatul Iara, este numit în aceeași calitate la parohia Feleac, protopopiatul Bistriței.

Din șed. cons. 16 Decembrie 1937.

Nr. 7836.

Tuturor oficiilor protopopești și parohiale.

În baza instrucțiunilor date de Onoratul Minister al Cultelor și Artelor, bugetele parohiale se vor întocmi în viitor în cadrele anului bugetar al Statului, adică dela 1 Aprilie a anului,

până la 30 Martie a anului viitor. Bugetele vor cuprinde, ca și până acum, înratele și eşitele proiectate pe un an întreg.

Din șed. cons. 16 Decembrie 1937.

Nr. 8787.

Aviz celor interesați.

Aducem la cunoștință tuturor celor interesați, că Onoratul Minister al Cultelor și Artelor, cu adresa Nr. 12.456/2937, ne comunică dispoziția, Onoratei Case Generale de Pensii Nr. 14648/1937, prin care se dă posibilitate acelor, cari au servit, fiind plătiți din bugetul parohiei sau al Episcopiei, să plătească retroactiv reținerile de 10%, la fondul de pensie și astfel să se completeze și acest timp util la pensie. Aceasta, însă, se poate face numai în urma aprobării exprese a Onoratei Case Generale de Pensii.

În urmare, fiecare Frate Preot, interesat, ne va arăta timpul servit, în astfel de condiții, până la data de 31 Decembrie 1937, pentru a putea înainta noi, tabloul tuturor, la Onoratul Minister al Cultelor și Artelor, pentru transpunere Casei Generale de Pensii, întru obținerea aprobării mai sus menționate.

Cluj, la 12 Decembrie 1937.

Nr. 8603.

Calendarul Agrului.

Zilele acestea a ieșit de sub tipar calendarul „Agrului“ în 160 pagini, cu prețul de 10 lei exemplarul. Calendarul este redactat în spiritul de activitate al Asociațiunii Generale a Românilor uniți, ajutând prin bucățile cuprinse în paginile lui, la adâncirea vieții creștinești, cu multe îndrumări folositoare, pentru viața sufletească.

Îl recomandăm cu căldură, Venerabilului Cler și agrisților noștri din întreg cuprinsul Eparchiei. Se poate procura dela Comitetul Central al Agrului str. Nicoiaie Iorga Nr. 6-8.

Cluj, la 7 Decembrie 1937.

Nr. 8615.

In atențiunea Onoraților Frați Consilieri județeni și comunali.

Mulți dintre Onorații Frați au ajuns membrii în consiliile județene și comunale, având prilejul să apere și de acolo interesele Bisericii, pe care o slujesc și a credincioșilor lor, pe lângă contribuția ce trebuie să și-o dea în interesul general al județelor și al comunelor.

Se întâmplă, însă, că unii Onorați Frați, nu sunt cu destulă grijă când e vorba de a lua în apărare interesele Bisericii noastre, nu se interesează, nu participă la votările ce ajung uneori necesare. Numai așa ne putem explica faptul, că în unele consilii județene și comunale, membrii clerului nostru, nu apără îndeajuns interesele juste ale bisericii și credincioșilor noștri, ba uneori ieau chiar o atitudine păgubi-toare.

Facem atenți, pe membrii Veneratului Cler, că sunt datori în conștiință, să nu-și uite, ori în ce reprezentanță ar fi, că, datoria lor e să îngrijească de interesele juste ale Bisericii și Credincioșilor.

Din șed. cons. 10 Decemv. 1937.

Nr. 8651.

Canonicii Diecezei greco-catolice de Gherla (Cluj-Gherla), de Dr. Victor Bojor, canonic.

A apărut la Cluj, sub titlul de mai sus, o lucrare istorică a Reverendisimului Dr. Victor Bojor, canonic, în extindere de aproape 300 pagini, și cu 26 reproduceri fotografice. E tipărită pe hârtie bună, cu tipar frumos, și se află de vânzare, cu prețul de 120 lei la Librăria Diecezană, Librăria Onișor Cluj, și în Gherla la Librăria Augustin Deac și Librăria „Unirea“.

În partea introductivă se face o scurtă revizuire asupra înființării Episcopiei de Gherla și a Capitlului Catedral.

Lucrarea valoroasă a Reverendisimului Dr. Victor Bojor, care a adunat cu multă sirguință și ostenele, datele biografice ale canonicilor dela înființarea Eparhiei de Gherla și până azi și compunându-le biografia, a împrăștiat vâlul uitării de pe viața și activitatea atâtor bărbați valoroși ai Eparhiei noastre. Ea este astfel o parte întregitoare la însăși istoria Diecezei. De aceea o recomandăm călduros atențiunii Veneratului Cler diecezan, aprobând ca ea să poată fi procurată pentru bibliotecile parohiale.

Din șed. cons. 2 Decemv. 1937.

Nr. 8412.

Episcop Dr. Iuliu Hossu.

PARTEA NEOFICIALA.

Douăzeci de sfinte primăveri.

— Jubileul Arhiereului nostru. —

...Să ne arătăm în toate, ca slujitorii lui Dumnezeu., ca întristați, dar pururea bucurându-ne; ca săraci, dar pe mulți îmbogățind; ca nimica având, dar toate stăpânindu-le.
2 Cor. 6, 4.10.

În preajma lui 1 Decembrie 1917, la Întrirea în Biserică după stilul vechiu, așadară cu 20 ani în urmă, este uns întru episcop de Gherla, I. P. S. S. Dr. Iuliu Hossu.

Douăzeci de primăveri însoțite întru Soarele Dreptății, poieni de mister Dumnezeesc,

pășune de hrană harică, grădini de mărgean și cristal, lacrimi de bucurii revărsate de Spiritul Sfânt, sub paza arhanghelilor!

Ce drum măreț, bătătorit cu pas de tresărire peste fire, cu delegație întipărită de sus, pecetea indelebilă de misionarism evanghelic: „Propovăduiți... în numele Meu..“, „Precum m'a trimis, așa Vă trimit...!“

Aniversara 20-a de arhierie a Episcopului Iuliu al Clujului, sărbătoritul o doria stă-

ruitor, aproape imperativ, anonimă, neobservată, sine strepitu. Pare a nu-l fi impresionat sgomotul lumesc. Ori pare a fi dorit să se adâncească singur, în taina trecutului, împurpurat cu străfulgerări de lupte crâncene și trăiri frământate. Dar, nici nu s'a făcut vr'un praznic, doar s'a spus un cuvânt al Academiei de Teologie și școlilor gherlene. Catedra și banca trebuiau în cerc restrâns, pro domo, și numai așa, — aproape cu ușile zăvorâte, ca pe vremea Apostolilor —, să șoptească un mănunchiu de gânduri aniversare, acompaniate de un numit program coral și încoronate de o declamație cu inspirații smulse unui cer taciturn.

Vrem, să credem, că ziua jubilară pentru Vlădica românesc al Clujului, aniversara a două decenii de activitate episcopală i-a prilejuit mai de grabă o clipă de evocare a momentelor trăite pentru o Biruință, cea românească, sădită pe credința dreptății eterne a Cerului.

Călit în credința seculară a Blajului, în școală de Vlădici și vizionari ai afirmării demnității naționale, de unde se preconiza ruperea cătușelor de asuprire milenară, se auzia oftatul robilor din temnițele umede ahiați după o respirație de libertate sub cerul românesc, *Arhiepiscopul Unirii Naționale*, purta în suflet tot focul și toată nostalgia dorurilor de libertate.

Impărtășit din spiritul mare al Romei eterne, unde și-a făcut studiile, revine la Lugoj, obținând numirea de profesor de teologie și secretar episcopal, pentruca pe urmă să contribuie la alinarea suferințelor nespuse pricnuite de războiul mondial.

Tinerețele sale au cunoscut dureri înăbușite prin spitalele militare ale Austriei, mai ales suflute candid de eroi, cu piepturi sfărtecate dealungul fronturilor împărătești. Au ascultat șopte de elan național, țîșnirile inimilor românești îmbrăcate în uniforme străine, consemne de iredentă, urmărită vigilent de sbirii siguranței habsburgice, clocote răscolitoare de visuri pentru raiul speranțelor Marei Uniri. Când vorbea răniților și mutilaților preotul militar Iuliu Hossu, lacrimile nu mai conțeneau.

Confirmat episcop, vlăstarul unei familii nobilitare de pe vatra unui popă românesc, în suflet purta scânteia, de care nu s'a dumi-

rit șiretenia cercurilor oficialității ungare de pe atunci.

Eră în 1917, ziua Intrării în Biserică. Atunci hirotonit întru episcop, I. P. S. S. Iuliu Hossu intra solemn în Biserica Neamului, ferm hotărât, să-și dea contribuția largă pentru înfăptuirea celui mai drag ideal: Unirea, visată de „iredentul“ popă Vasile Lucaciu, „leul dela Sisesti“, cel cu inscripția celebră: Pro unione omnium Rumënorum. Gherla avea închiisoarea, simbol al unei ingenunchieri. Dar vajnicul Vlădică al Gherlei era preocupat de o evadare măreață a unui neam, dintr'o închiisoare multiseclară.

În casa smărită a tânărului episcop Gherlan își depun cărți de vizită toate personalitățile marcante ale luptelor românești. „Palatul“ micii reședințe tresare de gânduri sublime și de pașii fără nume ai crainicilor unor zile mai bune ce aveau să vină.

Revoluția anului 1918 nu era o surpriză pentru cei inițiați în tainele iredenței naționale din Ardeal.

Alba-Iulia afirmării noastre demne, cu sublimă semnificație istorică, îl află pe Episcopul Iuliu gata de front. Actul unirii e purtat la București de o delegație, în care nu lipsește, căci nu putea să nu fi răspuns la apel. Numai epigonii, analfabeții și ticăloșii ar fi fost în măsura, să ignoreze această logică înlănțuire de evenimente la o cotitură de extremă importanță în istoria poporului nostru.

Cântec de 1 Decembrie și praznic jubilar în cazul nostru se confundă. E mistica celui Decembrie, pentru care au ars rugurile de veghe pe piscuri de munți, au mușcat glia și au înfundat temnițele atâția martori ai credinței de Neam. Cât suflet s'a risipit în așteptarea celui Decembrie! Era năzuința firească a codrului românesc spre cerul dreptății eterne, care avea să vină și pentru noi, și a venit.

Veacurile au clădit o Românie de basm, care trăiește viie în sufletele noastre. Ziua proclamării Unirii toarnă în lapidare cuvinte de telegramă către Împăratul tuturor Românilor, Ferdinand, toată logica sbuciumului milenar: „Adunarea națională a Românilor din Transilvania, din Bănat, din Crișana și Maramureș, ținută la Alba Iulia, glorioasa cetate alui Mihai Viteazul, a decis într'un en-

tuziasm delirant Unirea acestor teritorii la Regatul României“.

Proclamația Unirii, este citită la Bălgărad de Episcopul Iuliu, și — alături de alții, — este purtată tot de Dânsul, ca mesagiu sacru al desrobirii, până la București, și predată în mâinile Regelui României Mari.

Abia înfăptuită Unirea, pașii Arhiepiscopul viguros și entuziast pornesc în drum de pribegie apostolică, după pilda Apostolului neamurilor, Sf. Pavel, pentru a duce în vizitații canonice, satelor resfirate pe întinsul celor vreo 7 județe solia mântuirii, prin chemarea evangheliei, prin împărțirea binecuvântărilor, prin mobilizarea întregii suflări românești sub steagul Legii izbăvitoare a Mântuitorului, care ne-a adus România Mare. Tricolorul, care împodobia de acum pământul desrobit al bătrânului Ardeal, trebuia scaldat în razele de lumină ale harurilor creștine, pentru a se alunga toată puterea întunecului și a se aduna gloate nenumărate în jurul Regelui Hristos, sub a cărui comandă am ajuns la biruință.

Cerul a picurat roua dreptății peste acest neam oropsit, fiindcă în inima lui de noblețe daço-romană a licărit opăițul năstins al credinței dealungul veacurilor. Iată ideea primordială, care se predica poporului ardelean în proaspătul aer de România Mare, prin rostul pastoral al Episcopului Iuliu, în cele peste 600 de vizitații canonice, precum și la consacrări de biserici și praznice mănăstirești. „Dreptatea Ta-i dreptate în veac și cuvântul Tău adevăr...” E consemnul aceluia, care poartă prin eminență numele de „*Vlădica Vizitațiilor Canonice*“.

Dacă numai atâta ar fi realizat în activitatea sa pastorală, tot ar însemna o pagină de istorie scrisă cu litere de aur.

Dar pașii de tinerețe grăbită ai sărbătoritului, duc pe multe alte drumuri de biruințe și decor spiritual.

Liturghia zilnic oficiată în capela clujană de rară artă bizantină și participarea la toate serviciile divine din catedrală, ca pildă viie pentru cei păstoriți, ne schițează sufletul *arhiepiscopului de credință practicantă*.

Pentru lumea săracilor, pentru văduve și orfani, ca și pentru preoți ajunși la bătrânețe și infirmitate, nimenea nu poartă atâta grijă și nu jertfește atâta energie, ca I. P. S. S.

Episcopul nostru, înscriindu-și numele în galeria marilor cultivatori ai *generozității creștine*.

De câteori valurile în munde ale patimilor politicianiste au dat năvala asupra altarelor sacre, cel mai iscusit strateg, cel mai *manierat diplomat*, pentru apărarea sf. Biserici, se dovedește tot Arhiepiscopul nostru, care știe să păstreze cu sfințenie un consemn de înaltă valoare etică: Nu expun primejdiei și riscurilor biserica mea, fiindcă nu sunt decât girantul vremelnic al marilor ei interese, încopciate veșniciei.

Pentru cucerirea românească a Clujului, unde din 100.000 de locuitori mai bine de 33 000 sunt români uniți, față cu jumătate pe atâția ortodoxi, arhiepiscopul Iuliu obține *catedrală și reședință* episcopală. Tot astfel afirmarea bisericii unite în viața *Statului* român nu a aflat în nimenia așa de curajos și priceput apărător în toate clipele grele, ca în același Arhipăstor al bucuriei noastre jubilar.

În cercul colaboratorilor săi întru slujba operei pastorale nimeni nu știe să înbine atât de fericit ca Dânsul *severitatea* ce garantează disciplina, cu *clemența* care încurajează și formează pe muncitorii devotați până la sacrificiu. Aproape că nu poate suporta suporta supărarea ce s'ar fi pricinuit cuiva datorită măsurilor disciplinare ce se iau.

Cât pentru luptele fratricide deslănțuite de duhul rău al dihoniei profesionale și de trufia ambițiilor de a domina, Vlădica unit de Cluj Gherla se așină pe culmi necontaminate de ura profesională. Pe cei din altă strană îi îmbrățișează cu sinceră măsură de frățietate pentru că — precum adesea o spune — nu citește literatura în care se răspândesc balivernele indușmănilor profesionale, și aceasta îl face să-i trateze pe confrăți cu sinceră prietenie. Legea creștină ne impune preceptul *carității fraternelor*, după cum se spune în sf. Scriptură: „Cine nu iubește, nu cunoaște pe Dumnezeu, căci Dumnezeu dragoste este“. Și ce altul poate să fie consemnul unei firi aristocratice atât de impresionabile cum este jubilarul?!

Pentru ideea de promovare a *culturii naționale* ce ar putea să facă mai vrednică mărturisire, decât Academia de Teologie din Cluj înzestrată cu admirabila clădire din preajma Universității, și cele două școli normale profesionale din Gherla?

Dar această dăruire de sine a unui om, situat pe plan etic bisericesc atât de înalt, care și-a cucerit largi simpatii în toate cercurile *sociale*. — mai mult decât oricare altul —, nu este ușor a o schița într'o simplă dare de seamă jubilară. Abia cronicarul obiectiv al viitorului va fi în măsură să prindă în culori de inspirație artistică adevăratul tablou al unei vieți complete, dedicată integral slujbei Altarului și binelui sufletesc al supușilor fii în Domnul.

Ceeace facem noi astăzi este praznicul celor 20 de primăveri înSORITE, fără tristeți de toamnă, ale unei prestații devotate, în slujba lui Isus Hristos. Zicem primăveri, cu înmu-

guriri de viață nouă, fiindcă prin opera Bisericii se înfăptuește numai viața fără moarte, după un admirabil cuvânt al sf. Ambroziu: Ubi Petrus, ibi ecclesia; ubi ecclesia, ibi nulla mors, sed vita aeterna.

Un praznic prealuminat, discret, dăios al Arhierelui care și-a servit fără precupeți e Neamul și Biserica.

Ne bucurăm sufletește de această clipă sărbătorească și urăm mulți ani Aceluia, care — spre adâncă noastră mângâiere — reprezintă personificarea demnității arhieresti și românești!

Dr. Titus Malai

Jubileul de 20 de ani al unui mare Român și mare Apostol.

Duminecă, în 21 Noemvrie, la sărbătoarea „*Intrarea în Biserică*“, s'au împlinit 20 ani, de când în istorica catedrală din Blaj, a fost hirotonit întru Episcop *I. P. S. Sa Dr. Iuliu Hossu*. Era să treacă neobservat acest mare eveniment al bucuriei, *I. P. S. Sa* împotrivindu-se și oprind categoric orice sărbătorire, orice jubilar.

S'a întâmplat însă și aici, cea-ce se întâmplă de regulă în astfel de cazuri. În ultimul moment, vestea s'a strecurat în publicul Clujan, care, îndată după liturgia arhierescă, oficiată de către *I. P. S. Sa* în catedrala „Schimbarea la Față“, în cadrele căreia a ridicat la treapta preoției pe tânărul cleric *Ilie Sasu*, s'a îndreptat spre reședința episcopoească, pentru a prezenta cele mai sincere urări de bine, preaiubitului lor Părinte. Nu a lipsit nimenea dela această sinceră și adevărată manifestare de dragoste. De față au fost toate Reuniunile și Asociațiile religioase, cari, activează în cadrele bisericeii române unite, în frunte cu președinții lor. Apoi preoțimea gremială și membrii curatoratului, plus câțiva dintre admiratorii *I. S. S. Sale*, cari au avut norocul să audă în ultimul moment, îmbucurătoarea veste.

În discursurile de felicitare, toți orătorii, în frunte cu păr. vicar general *Dr. Octavian Domide*, se unesc,

întru a preamări marile înfapturi ale *I. P. S. Sale*.

I. P. S. Sa, mulțumind adânc mișcat, atribue cu multumită și recunoștință tot rezultatul muncii Sale, darului lui Dumnezeu, care, la condus și ajutat cu tot prilejul și în toate împrejurările.

La orele 4 p. m. *I. P. S. Sa* a participat la inaugurarea solemnă a cursurilor Academiei de Teologie, amânata până acum, din cauza numeroșelor consacări de biserici, cari, l'au reținut dela împlinirea mai de grabă a acestei dorinți. Primit cu „Imnul arhieresc“ executat de corul teologilor condus de păr. Ștefan Crișan, *I. P. S. Sa*, prin surprindere, a fost sărbătorit în mod foarte familiar, atât de corpul profesoral, cât și de către tinerii clerici.

În cele două discursuri festive păr. profesor *Dr. Grigore Strâmbu*, decanul corpului profesoral și tânărul cleric *Gheorghe Mureșan*, ductor primar, relevă foarte sumar, așa cum se poate în cadrele unor discursuri, marea opera românească și creștinească a *I. P. S. Sale*, care, este cu adevărat un mare Român și un mare Apostol. Plin de dragoste pentru tot ce este frumos și nobil, mare sprijinitor a tot ce este *cultural, românesc și creștinesc*; dârz apărător al Bisericii pe care o conduce cu multă vrednicie, a avut totdeauna cea mai caldă și primitoare inimă

pentru toți oropsiții de soarte.

Drept recunoștință pentru marea grijă ce a purtat Academiei teologice, pe care a așezat-o într'o grandioasă clădire, care, face cinste Capitalei Ardealului, superioritatea, corpul profesoral și tinerii clerici, prezintă sentimentele adânc omagiale și de înaltă grațitudine marelui *Român* și marelui *Apostol*, dorindu-i dela *Dumnezeu* viață îndelungată întru deplină sănătate, pentru a putea continua marea operă începută, spre mai marea Mărire alui *Dumnezeu*, și binele Neamului românesc. A urmat apoi în cinstca I. P. S. Sale o foarte reușită prestație muzicală, dată de corul teologilor, constatătoare din 6-bucăți de cor și orhestră.

I. P. S. Sa vădit emoționat, mulțumește frumoasa manifestare de dragoste, cu care l'au oprit pe cărarea slujbei sale, după 20 ani. Eu am venit a spus I. P. S. Sa, la inaugurarea cursurilor Academiei, pentru a vă administra sfaturi și îndrumări de viață, eșite din cea mai sinceră și iubitoare inimă părintească, așa cum am făcut-o în fiecare an. Voi m'ați primit cu cântece și mi-ți arătat prin discursurile distinsului profesor Dr. Strâmbu și tânărul cleric Gh. Mureșan, sentimente de sinceră și fidelă dragoste, preamărind, și admirând tot ce am săvârșit cu puterile mele slabe, în decursul celor douăzeci ani de episcopat.

O declar dela început, că tot ce am făcut, este o împlinire abea în parte a datoriei ce-mi încumbă marea

sarcină și răspundere ce am luat asupra mea, înainte cu 20 ani. Toate realizările, le-am făcut cu ajutorul și sprijinul colaboratorilor și sietnicilor mei intimi și cu ajutorul darului lui *Dumnezeu*. Sunt cu multă recunoștință și iubiților mei colaboratori, mai ales însă lui *Dumnezeu*, care, m'a ajutat întotdeauna, să-mi împlinesc datoria. Pe voi tineri clerici, vă îndemn cu toată căldura sufletului meu, să preamăriți în tot timpul darul lui *Dumnezeu*, căruia trebuie să-i mulțămesc și eu, totul. Grijă voastră de toate zilele să vă fie folosirea cu folos a talanților încredințați voue. Folosiți-l în special, în agrul mântuirii sufletelor, ce vor fi încredințate păstoririi voastre și pentru binele acestor suflete. Așa lucrând vați împlinit datoria, și veți avea parte de răsplata cea mare, pe care o dă *Domnul* celor ce-l slujesc pe el cu credință.

După aceste părintești sfaturi, I. P. S. Sa mulțumind încă odată sincerele manifestări de dragoste cu cari l'au întâmpinat și înconjurat, puternic ovaționat de cei prezenți, în acordurile unui „*Cuvinese cu adevărat*“ executate de toată asistența s'a îndreptat spre reședință. Așa s'a sărbătorit, dacă nu tocmai în taină, după cum s'a plănuțit, la tot cazul însă în mod strict familiar, munca plină de cel mai sfânt zel, desfășurată vreme de douăzeci ani, pe altarul *Naștinei* și *Bisericei* de către marele *Român* și marele *Apostol*, I. P. S. Sa *Episcopul Iuliu Hossu*. Cu prilejul acestui, totuși tainic jubileu, îi strigă și *Biserica* și *Neamul*: „*Intru mulți ani Stăpâne*“.

S. P.

I. Prea S. S. Episcopul Hossu sărbătorit la Gherla.

Duminecă, în 5 Decembrie a. c., a fost sărbătorit I. P. S. Sa Iuliu Hossu în cadre solemne, la Gherla. După serviciul divin, pontificat în catedrala Episcopiei, toate autoritățile au fost primite de către Prea Sfințitul în saloanele reședinței din Piața Unirii. În discursurile, ce s'au rostit din partea șefilor de autorități, s'au scos în evidență meritele Prea Sfințitului pentru *Biserica* și *Neam*. S'au evocat împrejurările grele, între care a fost preluată *Eparhia* în 1917, când țara gema de

suferințele răniților, văduvelor și orfanilor din războiu și când se propagau idei otrăvitoare de suflete, provocatoare de îndoială și de desnadejde.

Deși, tânăr și cu o moștenire atât de grea pe urmele unchiului său de toți regretat, Dr. Vasile Hossu, s'a așezat plin de curaj în fruntea diecezei, unde, în scurtă vreme, cu un tact potrivit și cu o minte luminată, a reușit să trezească în *Români* năcăjiți, nădejdi de mai bine, cu ajutorul lui *Dumnezeu*, cu spi-

rit de jertfă și cu răbdare din partea tuturor. Secondat de sfinții săi, s'a dovedit în scurtă vreme conducător destoinic, devenind popular prin realizările sale, care au dus Biserica la înflorire.

În actul unirii dela 1 Dec. 1918, a avut rolul unui cap de mișcare. Sub ochii săi s'an constituit Românii din Gherla în stat național și au hotărât unirea cu Patria Mamă. În ceasul cel mare a dus solia Ardealului în fața Tronului Regelui Ferdinand I, cu mandat din Adunarea cea mare a neamului la Alba-Iulia.

În parlamentul țării a devenit apărător neîntrecut al Bisericii noastre strămoșești. A făcut apostolat, coborând neobosit în mijlocul credincioșilor săi, pentru a le cunoaște lipsurile și năcazurile și pentru a-i ajuta. Cu preoții a fost blând și iertător. A consacrat sute de biserici, a luat parte la pelegrinajele dela mănăstiri. În timpul din urmă, a sprijinit și interesele materiale ale preoților și ale văduvelor de preoți. A ajutat progresul școlilor normale din Gherla, încurajând completarea clădirii școlii normale de fete și urmând să continue cu școala normală de băieți. A construit un seminar al teologilor în Cluj.

Toate aceste sunt realizări, care dau dovadă de o luptă dusă cu energie și cu spirit de sacrificiu. Prin ea și-a format în jur un

mediu moral de mare prestigiu, creator de suflete. Această luptă dreaptă confirmă adevărul, că faptele omenești rămân iluzii, dacă nu sunt privite prin prestigiul, unei personalități, care să concretizeze valoarea lor. Omul este măsura tuturor lucrurilor. Cele mai nobile idei și străduințe valorează atâtă, cât valorează omul, care le profesază și le trăiește prin pilda vieții sale. Gândind la cei 20 de ani ai Prea Sfințitului Dr. Iuliu Hossu puși la spate cu muncă, cu luptă pentru adevărul lui Hristos, pentru morala creștină, avem măsura vieții Sale, trăite cu demnitatea de om, de preot și de prelat, avem energia de luptător drept pentru idealul creștin. Pe urmele acestei lupte drepte se reliefează personalitatea sa mare, ca un for luminos, care ne ajută să înțelegem adevărul, că cel mai mare prestigiu, da vieții omenești virtutea, fapta bună, apostolatul desinteresat.

Noi, Gherlenii, care am trăit împreună cu Prea Sfințitul mai bine de 10 ani, ne-am bucurat mai mult, decât oricine de darul lui Dumnezeu, revărsat asupra sănătății Prea Sfințitului, și-i dorim încă mulți ani sănătoși și plini de forțe fizice și intelectuale, pentru a fi și mai departe de folos Bisericii și Neamului.

E. Piccup

Diverse.

Cardinali noi.

Golurile lăsate prin deces în ilustra Corporațiune a Cardinalilor, Prea Fericitul nostru Părinte Piu XI-lea le-a completat în zilele trecute prin următoarele numiri:

1. *Piazza Adeodat* — Ioan, născut în Vigodi Cadore, la 30 Sept. 1884; a rostit votul în severul ordin al Carmelitanilor în August 1902, sub numele de: Adeodat. Hirotonit preot în Dec. 1908. A fost un timp procurator general la Roma al Ordinului său. Numit și hirotonit arhiepiscop la Benevent în 1930, Promovat *Patriarh al Veneției* în Dec. 1935. Slujba aceasta o poartă și azi, cu multă cinste.

2. *Hinsley* Artur, născut în Selby (Anglia) la 25 August 1865; hirotonit

preot în 1893, tot atunci numit rectorul Coligiului englez din Roma, apoi Prelat papal; la 1926 episcop titular de Sevastopol. Promovat arhiepiscop titular de Sardes în 1930. Încă din 1027 a fost numit vizitator apostolic în Africa engleză, iar în 1930 este numit delegat apostolic în Africa britanică întreagă. În 1934 demisionează din acest post și este numit canonic al Bazilicei sf. Petru, iar în 1935 arhiepiscop în Londra = Westminster și consultor al Cong. de propaganda fide, slujbe deținute și azi.

3. *Pellegrinetti* Hermenegild, distinsul poliglot și diplomat, s'a născut în Camaiore, în 1876, preot în 1898, doctor în filosofie și dreptul canonic, apoi profesor de exegeză biblică la

a fost secretarul nunțiului Achille Ratti (actualul Pont. Pius XI) la Varșovia, iar în 1919 auditorul (substitut) nunțiatorei din Varșovia; în aceasta calitate a condus aceasta nunțiatură, când Achille Ratti a fost numit arhiepiscop de Milano și a părăsit Polonia. În 1922 este numit Prelat papal; în același an arhiepiscop titular de Adana și nunțiu apostolic în Jugoslavia; în aceasta calitate și-a câștigat merite în încheierea concordatului între aliata noastră și Sf. Scaun.

4. *Pizzardo* Iosif, unul din cei mai distinși membri ai clerului roman, s'a născut la Savona, în 1877, preot în 1903, apoi protonotar apostolic; arhiepiscop titular de Cyrhus în 1903, transferat în același an la scaunul titular de Nicea, hirotonit la altarul de lângă scaunul sf. Petru, prin Card. Pacelli. În 1929 este numit în importantă slujbă de *secretar al Congregației pentru afacerile bisericești extraordinare*. Are rol important în multe din marile afaceri extraordinare ale Bisericii; unul dintre ceie au dus pertractările pentru încheierea acordului dela Lateran (1929) precum și conducătorul pertractărilor concordate. Pe lângă activitatea atât de rodnică pe teren diplomatic, mai este și *Președintele Acțiunii catolice italiene* și animatorul ei, producând rezultate atât de frumoase. Este distins cu multe distincții streine, între altele cu Legiunea de onoare a Franței.

5. *Gerlier* Petru, născut la Versailles în 1880, preot la Paris în 1921 și sub-directorul operelor sociale, în care a prezidat sau și-a dat contribuția

efectivă la multe așa-numite „săptămâni sociale“ obicinuite în Franța. În 1929 este numit episcop de Tarbes și Lourdes, în care calitate a lucrat foarte mult pentru propagarea cultului. Prea Curatei Fecioare Maria. În 1935 este organizatorul marilor serbări religioase de la Lourdes, a căror însemnătate a fost apreciată în toată lumea catolică. Pentru aceasta organizare a fost numit cavaler al Legiunii de onoare a Franței. În 1936 este numit *arhiepiscop de Lyon*. Orator foarte distins și foarte apreciat.

Precum vedem, corporațiunea Cardinalilor și conducerea Bisericii au câștigat 5 membri valoroși și distinși, cari sunt mândria acestei ilustre Corporațiuni.

Prof. Gh. Pteancu.

Dorim tuturor cetitorilor noștri binecuvântările Nașterii Domnului și An Nou fericit.

TIPOGRAFIA DIECEZANA

CLUJ, STR. GH. DIMA Nr. 1.

EXECUTĂ PROMT ȘI ÎN
SCURT TIMP ORICE LUC-
RARI DE ARTA GRAFICA
PAROHIALE AU REDUCERE.

